

بررسی میزان ابتلا به تریکوموناس واژینالیس و گنوره و عوامل همراه آنها در محکومین زن ندامتگاه اوین شهر تهران در سال ۱۳۸۲

زینت السادات موسویانی^۱، سیدمحمد بهبهانی^۱، دکتر ایرج اسماعیلی^۲

خلاصه

سابقه و هدف: با توجه به اهمیت بیماری‌های منتقله از راه تماس جنسی (STD) (Sexually Transmitted Disease) این مطالعه با هدف تعیین آلودگی به تریکوموناس واژینالیس و گنوره و عوامل همراه آنها در محکومین زن ندامتگاه اوین شهر تهران در سال ۱۳۸۲ انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی ۱۵۱ مددجو که سابقه یک بار ازدواج داشتند، مورد بررسی قرار گرفتند. جمع‌آوری اطلاعات از مددجویان توسط مجری طرح و از طریق پرسش صورت گرفت. معاینه بالینی توسط کارشناس ماما انجام شد. برای تشخیص تریکوموناس واژینالیس از نمونه ترشحات واژن بلافاصله لام تهیه شد و سریعاً توسط کارشناس آزمایشگاه و مجری طرح مورد بررسی قرار گرفت. همچنین جهت تشخیص گنوره بعد از کشت نمونه‌ها در آزمایشگاه لام تهیه شد و بعد از رنگ‌آمیزی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه که بر روی ۱۵۱ مددجو با محدوده سنی، ۵۸-۱۸ سال و میانگین سنی ۳۲ سال صورت گرفت، ۲۶/۵٪ آنها به تریکوموناس واژینالیس آلوده بودند، ولی آلودگی به گنوره در هیچکدام از افراد مورد مطالعه وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که گروهی از مددجویان که به رعایت مسایل بهداشتی و درمانی بی‌توجه می‌باشند بیشتر در معرض آلودگی و ابتلاء به تریکوموناس واژینالیس قرار دارند. در جامعه مورد بررسی علیرغم درمان در دوران محکومیت، باز هم درصد آلودگی بالا بود. بنابراین ضرورت آموزش، معاینات اجباری، درمان و پیگیری در این گروه افراد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

واژه‌های کلیدی: تریکوموناس واژینالیس، گنوره، ندامتگاه

مقدمه

یکی از مهمترین مشکلات بالینی و بهداشتی در سراسر جهان و به خصوص در کشورهای در حال توسعه بیماری‌های منتقله از راه تماس جنسی می‌باشد. طی یک مطالعه در آمریکا که بر روی ۱۳۱۷۶ نفر صورت گرفت، ۱۲/۸٪ آنها یکی از بیماری‌های منتقله از راه تماس جنسی مبتلا بودند (۱). همچنین میزان آلودگی به این گونه بیماری‌ها در زنان مراجعه کننده به درمانگاه های زنان ۱۵٪ و در مراجعین به درمانگاه‌های بیماری‌های مقاربتی تا ۵۰٪ گزارش شده است (۲).

واژینیت تریکومونایی در زنان حامله باعث پارگی زودرس کیسه آب شده؛ این امر باعث افزایش احتمال تولد پیش از موقع نوزاد می‌گردد. این بیماری به همراه گنوره با ایجاد چسبندگی و انسداد لوله‌های رحمی از جمله عوامل عفونی شایع نازایی ثانویه هستند

(۳،۴).

شیوع میزان آلودگی به تریکوموناس واژینالیس در زنان خیابانی ترکیه ۲۵٪، در زنان مددجوی ندامتگاه‌های مرکزی تهران طی سال ۱۳۷۰، ۳۳/۸٪ و زنان باردار و غیر باردار دو مرکز بهداشتی درمانی قزوین طی سال ۱۳۷۸، ۳/۲٪ گزارش شده است (۵،۶،۷). این مطالعه با هدف تعیین میزان آلودگی به تریکوموناس واژینالیس و گنوره در محکومین زن ندامتگاه اوین تهران در سال ۱۳۸۲ انجام گرفت.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی، مددجویان زن ندامتگاه اوین که باردار نبوده و سابقه خونریزی واژینال نداشتند بعد از کسب رضایت آگاهانه،

بالا تعلق داشتند (NS). ۱۸ نفر از گروه مبتلا بی‌سواد بوده و سطح سواد ۱۸ نفر دیگر تا دیپلم و ۴ نفر دیپلم و بالاتر بود. در گروه سالم ۴۱ نفر بی‌سواد بوده و سطح سواد ۷۸ نفر تا دیپلم و ۲۶ نفر دیپلم یا بالاتر بود (NS). سابقه نظافت بلافاصله بعد از مقاربت در ۳۲ نفر از مبتلایان به تریکوموناس واژینالیس و ۱۰۳ نفر از گروه سالم وجود داشت ($p < 0.02$). بوی بد ترشحات، خارش، سوزش، تکرر ادرار، دوشاخه شدن ادرار و قرمزی در ناحیه ولو و واژن در افراد مبتلا به تریکوموناس واژینالیس به صورت معنی‌داری بیش از افراد سالم بود. در صورتی که اختلاف معنی‌داری بین دو گروه از نظر مقاربت دردناک، لکه بینی، شب ادراری و ترشحات قوام دار وجود نداشت (جدول ۱).

بحث

یافته‌های این مطالعه نشان داد که ۲۶/۵٪ از زنان، مبتلا به تریکوموناس واژینالیس بودند و هیچگونه آلودگی به‌گونه پیدا نشد. در بررسی دیباجی و همکاران، طی سال ۱۳۷۰ که بر روی زنان زندانی ندامتگاه‌های مرکزی تهران صورت گرفت، شیوع بیماری تریکوموناس واژینالیس ۳۳/۸٪ گزارش گردید (۶). کاهش میزان آلودگی در مطالعه حاضر می‌تواند به دلیل درمان و توصیه‌های بهداشتی باشد که توسط پزشک و همکاران ماما در واحد بهداشتی زندان صورت می‌پذیرد.

در مطالعه حاضر نیز در زنان بی‌سواد، بیشترین میزان آلودگی مشاهده گردید. در بررسی که توسط مستقل و همکاران، طی سال ۱۳۷۵ روی زنان مراجعه کننده به بیمارستان لقمان حکیم تهران انجام شد، نشان داد که آلودگی از نظر تریکوموناس واژینالیس در گروه دارای تحصیلات زیر دیپلم و سطح اقتصادی متوسط، بیشتر از گروه‌های دیگر است (۸).

در حالی که در مطالعه حاضر بین سن و میزان آلودگی به تریکوموناس واژینالیس رابطه معنی‌داری مشاهده نگردید. در بررسی که فرانسویس بودین و همکاران، طی سال ۱۹۹۹ بر روی زنان شمال استرالیا انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین سن و میزان شیوع آلودگی به تریکوموناس واژینالیس رابطه معنی‌داری وجود دارد (۹).

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از زحمات و مساعدت‌های معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی سرکار خانم دکتر جرجانی و همکارانشان و همچنین از توصیه‌های علمی و ارزشمند معاونت محترم پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی سرکارخانم دکتر یغمایی

مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات دموگرافیک آنان از طریق مصاحبه جمع‌آوری گردید. افراد مورد مطالعه توسط همکار ماما معاینه شده؛ سپس علائم و نشانه‌های آنها در فرم اطلاعاتی ثبت شد. بوسیله سوپ استریل نمونه ترشحات واژن برداشته و در لوله آزمایش حاوی یک میلی‌لیتر سرم فیزیولوژی استریل قرار داده شد. سپس یک قطره از این محلول روی لام همراه لامل در زیر میکروسکوپ با لنز ۱۰× و ۴۰×، جهت تشخیصی تریکوموناس واژینالیس مورد بررسی قرار گرفت.

همچنین جهت تشخیص گونه سوپ حاوی ترشحات واژن بلافاصله داخل لوله آزمایش قرار گرفت و بعد در محیط شکلات آگار کشت داده شد. سپس سریعاً از نمونه‌ها لام تهیه و رنگ آمیزی گرم از نظر وجود گلبولهای سفید خون از نوع چند هسته‌ای و دیپلوکوک گرم منفی در داخل و خارج گلبول سفید، صورت پذیرفت. پلیت‌های کشت، به مدت ۴۸-۲۴ ساعت در انکوباتور ۳۷ درجه و در مجاورت CO_2 ۳ تا ۱۰ درصد قرار گرفت. در صورت مثبت بودن کشت لام رنگ آمیزی شده، کلنی‌ها مورد بررسی قرار گرفتند. در صورت عدم رشد کلنی، پلیت‌ها به مدت ۴۸ ساعت دیگر در داخل انکوباتور نگهداری شدند و چنانچه دیپلوکوک‌های گرم منفی در محیط شکلات آگار مشاهده شد، تستهای کاتالاز، اکسیداز و تخمیر قند گلوکز بر روی آن انجام گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون Chi-square یا تست دقیق فیشر با قبول مرز معنی‌داری $p < 0.05$ صورت پذیرفت.

یافته‌ها

در این مطالعه از ۱۶۵ مددجوی زنی که جهت شرکت در تحقیق اعلام آمادگی نموده بودند، ۱۵۱ نفر دارای شرایط ورود به تحقیق بودند. میانگین سنی این افراد ۳۲ سال (حداقل ۱۸ و حداکثر ۵۸ سال) بود. ۴۷ نفر (۳۱٪) آنان بی‌سواد و سطح سواد ۷۸ نفر (۵۲٪) تا دیپلم و ۲۶ نفر (۱۷٪) دیپلم و بالاتر بود. ۵۳ نفر (۳۵٪) آنان به دلیل حمل یا استفاده از مواد مخدر، ۵۱ نفر (۳۴٪) به علت جرایم منکراتی و ۴۷ نفر (۳۱٪) به دلیل جعل اسناد، چک، سرقت و یا قتل در زندان حضور داشتند.

در ۴۰ نفر (۲۶/۵٪) از افراد مورد مطالعه آلودگی به تریکوموناس واژینالیس تشخیص داده شد ولی هیچ‌کدام از آنان به‌گونه مبتلا نبودند.

طیف سنی گروه مبتلا به تریکوموناس واژینالیس شامل ۱۳ نفر بین ۱۸ تا ۲۵ سال، ۱۳ نفر بین ۲۵ تا ۳۸ سال و ۱۴ نفر ۳۸ سال یا بالاتر بودند. در گروه سالم به ترتیب ۴۹، ۵۳ و ۴۹ نفر به طیف‌های

و تمامی همکاران و افرادی که در انجام این تحقیق ما را یاری نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمائیم. از مسؤولین محترم سازمان زندانها و اداره کل زندان‌های استان تهران و تمامی همکارانشان و به خصوص مددجویانی که در انجام این طرح ما را همراهی نمودند، سپاسگزاری می‌نماییم.

REFERENCES

1. شاهمرادی احمد. *مقدمات انگل شناسی پزشکی*. چاپ کلینی تهران انتشارات ضحی. ۱۳۶۸ ص ۱۷۹-۱۸۲
2. ادیب فر پرویز. *میکروبیشناسی پزشکی*. گنوکک. چاپ سوم. ۱۳۷۱. ص ۱۷۴.
3. Cotch M, et al. Demographic and Behavioral predictors of trichomonas vaginalis infection among pregnant women, *Obstet - Gynecol*. 1991; 78 (6): 1087-92.
4. Phillip A, Scott PC. An agar culture technique to identify trichomonas vaginalis. *J Infect Dis*. 1994; 5(2):308-9.
5. Tanyuksel M, et al. Prevalence of trichomonas vaginalis in prostitutes in Turkey centr. *Eur J Publ* 1995; (2): 96- 7.
6. دیباجی سیدرسول، بررسی روشهای تشخیص آزمایشگاهی تریکومونیازیس و شیوع آن در ندامتگاه مرکز تهران. *پایان نامه کارشناسی ارشد* دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران. ۱۳۷۰.
7. دمیرچی و همکاران. بررسی آلودگی به تریکوموناس واژینالیس در زنان باردار و غیرباردار مراجعه کننده به دو مرکز بهداشتی درمانی شهرستان قزوین. *مجله پزشکی کوثر*. زمستان ۷۸. شماره ۴. ص ۵۱-۲۴۷.
8. مستقل ناهید و همکاران. شیوع بیماریهای مقاربتی در مراجعه کنندگان به درمانگاه زنان بیمارستان لقمان. *پژوهش در پزشکی*. سال ۲۳ شماره ۲. ص ۵-۱۳۰.
9. Francis B, et al. Estimating the prevalence of trichomonas vaginalis, Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae and human papillomavirus infection in indigenous women in Northern Australia, *Sex Transm Inf* (suppl) 1999; 75: 431-4.

^۱ مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
^۲ مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
^۳ دبیر شورای تحقیقات زندانهای استان تهران

سر صفحه ها:

میزان ابتلا به تریکوموناس واژینالیس و گنوره در محکومین زن

۳۰۲ / دوماهنامه پژوهنده

زینت‌السادات موسویانی و همکاران / ۳۰۳

شماره ۴۱، آذر و دی ۱۳۸۳
